

Otwarcie w dniu 10 listopada 2018 roku, w przeddzień setnej rocznicy odzyskania niepodległości, wystawy „Sto kolekcjonerskich eksponatów na stulecie odzyskania Niepodległości”. Uroczystość oraz wystawa z udziałem wielu Obywatelek i Obywateli Muszyny, a także gości z Sądecczyny oraz Krakowa zorganizowane zostały przez Stowarzyszenie Przyjaciół Almanachu Muszyny w Muzeum Regionalnym „Państwa Muszyńskiego”.

Rok 1914 – trwa wojna światowa, która budzi przerażenie ale zarazem i nadzieję. W Archiwum Państwowym w Nowym Sączu znajduje się niepozorna księga, zawierająca protokoły uchwał władz Muszyny z lat 1914–1918. Jej lektura uświadamia nam, jak wielkie dla niepodległości Polski sprawy znajdowały żywy odzew w ich działaniach. Sięgnijmy do tych ręcznie spisanych dokumentów – pomogą nam w tym, odczytując je publicznie, uczniowie muszyńskiego Liceum Ogólnokształcącego, w tym stypendystki Funduszu Stypendialnego Almanachu Muszyny Angelika Franczyk, Zuzanna Peregrym i Patrycja Śliwińska oraz Krzysztof Hadala.

Zobaczmy jak na wydarzenia na świecie (**zaznaczone na czerwono**) niosące nadzieję na niepodległość Polski szybko i serdecznie reagowały ówczesne władze Muszyny.

16 sierpnia 1914 roku w Krakowie, w wyniku porozumienia polskich środowisk konserwatywnych i demokratycznych, powstaje Naczelny Komitet Narodowy jako najwyższa władza wojskowa, polityczna i skarbowa dla Polaków zamieszkujących Galicję. Na jego czele staje Juliusz Leo. Jedną z pierwszych decyzji Komitetu jest powołanie Legionów Polskich, którym początek dała Pierwsza Kompania Kadrowa, sformowana 3 sierpnia 1914 roku w Krakowie z inicjatywy Józefa Piłsudskiego. Legiony stanowiły oddzielną formację Armii Austro-Węgierskiej. Skupiły polskie organizacje paramilitarne, m.in. oddziały Związku Strzeleckiego, Polskie Drużyny Strzeleckie, a także sekcje Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”.

Protokół z posiedzenia Rady gminnej spisany w urzędzie gminnym miasta Muszyny na dniu 23 sierpnia 1914 o godzinie 5 po południu

Obecni:

Przewodniczący – Naczelnik Gminy Antoni Jurczak, zastępca Klemens Monsig, asesorowie Hetper Leopold, Przybylski Wawrzyniec, Reich Eliaz.

Radni: Barnowski Jan, Bujarski Jan, Gabrygel Maryan, ks. Gawor Józef, Homa Wojciech, Jurczak Wawrzyniec, Kałucki Antoni, Lebedowicz Ludwik, Łobos Wiktor, Mangel Majer, Panczak Antoni, Reich Chaskel, Rieger Mojżesz, Sajdak Piotr, Tyliszczak Antoni, Weiss Samuel i prowadzący protokół Stanisław Kalafut.

Przewodniczący podaje następnie do wiadomości pismo Wydziału powiatowego z 14/8 1914 L. 4720 i stawia wniosek w myśl uchwały Zwierzchności gminnej następującej treści: „Rada gminna uchwali przeznaczyć na Legiony polskie kwotę 1000 koron, która pokryta ma być z ceny kupna zapłacić się mającej przez Józefa Rodawca za grunt od gminy m. Muszyny nabyć się mający.

Rada gminna wniosek Zwierzchności gminnej uchwała jednogłośnie.

Jest rok 1915. Zbliża się pierwsza rocznica utworzenia Legionów Polskich, które stoczyły już bitwy z wojskami carskimi – między innymi pod Laskami, Anielinem, Łowczówkiem i Rokitną.

Protokół spisany z posiedzenia Rady przybocznej 13 sierpnia 1915 roku

Przewodniczący – Jurczak Antoni, assesor Monsig Klemens, Hetper Leopold, Reich Eliaz, sekretarz Stanisław Kalafut, prowadzący pióro.

Początek godzina piąta trzydzieści po południu.

Przewodniczący podaje do wiadomości że pismo Naczelnego Komitetu Narodowego w Krakowie, które wzywa do wysłania delegata tutejszej gminy do wzięcia udziału w uroczystości obchodu rocznicy założenia Legionów polskich na dzień 16 sierpnia bieżącego roku lub wysłać stosowne pismo na dzień uroczystości.

Uchwalono wystosować w dniu uroczystości telegram: W pamiętną rocznicę utworzenia Legionów polskich gmina Muszyna przez swą reprezentację przesyła wyrazy czci Naczelnemu Komitetowi Narodowemu z okrzykiem „Niech żyją bohaterskie Legiony polskie, niech żyje wolna i niepodległa Polska”

Komisarz rządowy Antoni Jurczak

Spoleczeństwo podejmuje starania o opiekę nad tak zwanymi superarbitrowanymi legionistami, czyli zwolnionymi ze służby wojskowej z powodu choroby lub odniesionych ran. Muszyna przyjmuje dwóch takich legionistów, jednemu powierzona zostaje funkcja listonosza.

Protokół spisany z posiedzenia Rady przybocznej w Muszynie na dniu 17 sierpnia 1915 roku

Skład jak poprzednio

Początek o godzinie 7 wieczorem

Przewodniczący podaje do wiadomości Rady przybocznej odezwę zarządu schroniska dla superarbitrowanych Legionistów w Nowym Sączu, który prosi o udzielenie subwencji, i stawia wniosek, by uchwalono przesłać kwotę 20 koron z części nadwyżki ze sprzedaży mąki gminnej.

Uchwalono jednogłośnie

Naczelny Komitet Narodowy niósł pomoc rodzinom poległych w walkach legionistów. Zmuszało to do szukania nowych form pozyskiwania środków. Jedną z nich było odwołanie się do społecznej ofiarności. Zainicjowano ideę ufundowania tzw. Kolumny Legionów, w tym Tarczy Legionów, do której wbijano gwoździe potwierdzające składane na ten cel ofiary. W Galicji tarcze były przykładem łączenia heraldyki miejskiej z symboliką legionową. Pierwsza tarcza na ziemiach zaboru austriackiego pojawiła się w połowie 1915 roku w Nowym Targu – miała ją także Muszyna.

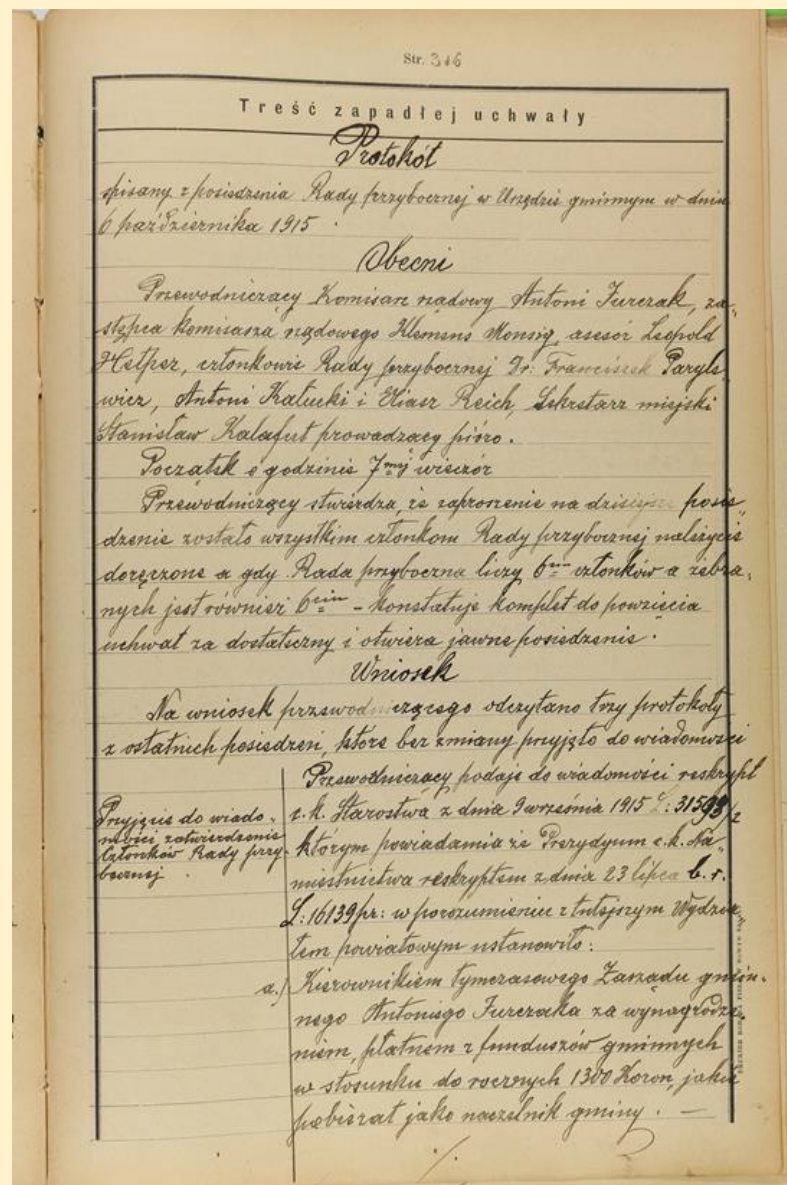
Protokół spisany z posiedzenia Rady przybocznej w Urzędzie gminnym w dniu 6 października 1915 roku

Obecni: Przewodniczący Komisarz rządowy Antoni Jurczak, zastępca komisarza rządowego Klemens Monsig, asesor Leopold Hetper, członkowie Rady przybocznej dr Franciszek Parylewicz, Antoni Kałucki i Eliasch Reich, Sekretarz miejski Stanisław Kalafut prowadzący pióro

Początek o godzinie 7 wieczór

Po odczytaniu odezwy Naczelnego Komitetu Narodowego w Krakowie Przewodniczący stawia wniosek, aby przystąpić do ufundowania tarczy przez Gminę Muszyna do wbijania gwoździ na uzyskanie potrzebnych funduszy dla byłych legionistów i ich rodzin i na ten cel ofiarowano 30 koron z oszczędności funduszu aprowizacyjnego miasta (sprzedaż mąki)

Uchwalono jednogłośnie

Jest rok 1916. 5 listopada władze niemieckie i austro-węgierskie wydają proklamację, z podpisami swych generalnych gubernatorów von Beselera i Kuka, zawierającą obietnicę powstania Królestwa Polskiego. W akcie tym nie określono granic przyszłej monarchii, a jej status wyrażało słowo „samodzielne” zamiast „niepodległe”, co – mimo że nie satysfakcjonowało wielu polskich działaczy niepodległościowych – było jutrzenką wolności.

Protokół spisany z posiedzenia Rady przybocznej odbytej w kancelarii urzędu gminnego w dniu 8 listopada 1916

Obecni: Przewodniczący Komisarz rządowy Antoni Jurczak, zastępca Komisarza rządowego Klemens Monsig, asesor Leopold Hetper, członkowie Rady przybocznej dr Franciszek Parylewicz, Antoni Kałucki i Uliasz Reich, Sekretarz miejski Stanisław Kalafut prowadzący pióro. Początek o godzinie 6 wieczór

Członek Rady przybocznej dr Franciszek Parylewicz przedstawia swój nagły wniosek w sprawie uchwalenia obchodu z okazji „Proklamacji Królestwa Polskiego”.

Nagłość wniosku uchwalono – poczem Przewodniczący stawia swój dalszy wniosek, by wydelegowano Przewodniczącego i Członka Rady przybocznej Antoniego Kałuckiego oraz zastępcę Przewodniczącego Klemensa Monsiga do Wielebnego księdza Józefa Gawora Proboszcza w Muszynie z prośbą o odprawienie Nabożeństwa dziękczynnego z okazji „Proklamacji królestwa polskiego” i upoważnić tychże do omówienia honorarium za urządzenie tegoż.

Uchwalono jednogłośnie

21 listopada 1916 roku w pałacu Schönbrunn umiera cesarz Franciszek Józef I. Zgoda na akt z 5 listopada tegoż roku, powołujący Królestwo polskie, była jedną z ostatnich decyzji podpisanych przez cesarza Franciszka Józefa I.

Protokół spisany z posiedzenia Rady przybocznej w Urzędzie gminnym w dniu 30 listopada 1916 roku

Obecni wszyscy członkowie rady przybocznej oprócz Reicha Eliasza i Kałuckiego Antoniego. Początek posiedzenia o godzinie 10 rano

Przewodniczący podaje Radzie przybocznej smutną wiadomość, że Najjaśniejszy Pan Franciszek Józef zmarł w dniu 21 listopada 1916 roku wskutek czego stawia wniosek, by wysłać na ręce pana Starosty następującej treści telegram kondolencyjny:

Do C.k. Starostwa na ręce Jaśnie Wielmożnego Pana C.k. Rady Namiestnictwa i Starosty Strzelbickiego w Nowym Sączu.

Tymczasowy Zarząd miasta Muszyny zebrany na specjalnem posiedzeniu żałobnem z okazji pogrzebu Najjaśniejszego Pana cesarza Franciszka Józefa I w dniu dzisiejszym po odbytem nabożeństwie żałobnem w tutejszym kościele parafialnym ma zaszczyt przesłać na ręce Jaśnie Wielmożnego Pana C.k. Rady namiestnictwa i Starosty imieniem własnem i całej ludności

miasteczka Muszyny oraz wszystkich urzędów i korporacji swoje najżywsze uczucie z powodu śmierci Wielkiego Sprawiedliwego i dla nas Polaków najżyczliwszego Monarchy z zaznaczeniem, że ze strony urzędów i korporacji kondolencja na ręce Komisarza rządowego miasta po nabożeństwie złożona została.

Uchwalono jednogłośnie

Nadchodzi rok 1918. Organ władzy zwierzchniej Królestwa Polskiego – Rada Regencyjna Królestwa Polskiego, w skład której wchodził: książę Zdzisław Lubomirski, arcybiskup Aleksander Kakowski oraz hrabia Józef Ostrowski, w dniu 7 października 1918 roku ogłosiła niepodległość Polski.

Protokół spisany w kancelarii Urzędu miejskiego dnia 26 października 1918 roku.
Początek o godzinie 7 wieczorem.

Obecni

Przewodniczący naczelnik gminy Antoni Jurczak, zastępca Klemens Monsig, asesorowie Leopold Hetper, Chaskel Reich, Franciszek Śliwa, radni: Wolf Frendenfal, ks. Józef Gawor, Kazimierz Gościński, Wawrzyniec Jurczak, Andrzej Kmiotowicz, Ludwik Lebedowicz, Majer Mangel, dr Franciszek Parylewicz, Franciszek Rysz, Antoni Tyliczszak, Antoni Żurek.

Przewodniczący stawia wniosek, aby z powodu ogłoszenia wolnej niepodległej i zjednoczonej Polski wyrazić hołd i uznanie Najdostojniejszej Radzie Regencyjnej w Warszawie.

Na wniosek ten Rada gminna jednogłośnie uchwała wyrazić hołd i uznanie Najdostojniejszej Radzie Regencyjnej następującej treści:

Do Najdostojniejszej Rady Regencyjnej w Warszawie

Zebrani na uroczystym posiedzeniu dnia 26 października 1918 roku radni miasta Muszyny składają imieniem całej ludności tegoż miasta wyrazy hołdu i uznania Najdostojniejszej Radzie Regencyjnej za historycznej doniosłości akt proklamowania wolnej niepodległej i zjednoczonej Polski z dostępem do morza.

Solidaryzuje się w zupełności z tekstem proklamacji Najdostojniejszej Rady Regencyjnej oświadczając, że czujemy się już obywatelami Państwa Polskiego, któremu pragniemy wszystkie swe siły poświęcić, by nasza Polska jako wielkie Państwo mogła znowu zabłysnąć jasnym i pełnym światłem w zespole wielkich Narodów.

Niech żyje wolna niepodległa i zjednoczona Polska.

regencyjnej w Warszawie.

Na wniosek ten Rada gminna jednogłośnie
uchwała wyrazić hold i uznania Najdostojniejszej
Radzie regencyjnej następującej treści

Akt L. 1832/1918

Do
Najdostojniejszej Rady Regencyjnej
Warszawy

Zebrałam na wzywaniem powiadomion dnia
26 października 1918. radni miasta Muszyny skła-
dają imieniem całej ludności Dóbr miasta wy-
razę holdu i uznania Najdostojniejszej Radzie
Regencyjnej za historyczną dowodność akt proklamow-
ania wolnej niepodległej i zjednoczonej Polski
z dostępem do morza.

Solidaryzuję się w zupełności z tekstem prokla-
macyi Najdostojniejszej Rady Regencyjnej i świąd-
ujemy, że czujemy się już obywatelami Państwa
Polskiego, któremu pragniemy gorąco wszystkimi swo-
je siły poświęcić by nawią Polaka jako wielki Pań-
stwo mogła znówu nabyć jasnem i pełnem
suiattem w zespole wielkich Narodów.

Niech żyje wolna niepodległa i zjednoczona
Polska.

Na tem posiedzeniu zamknięto o godzinie 9 wieczór
Muszyna dnia 26 października 1918

Radni:
Stanisław Wójcik
Wawrzyniec Jankowski
Antoni Żurek
Antoni Jurczak
Stanisław Kalafut

Na tem posiedzenie zamknięto o godzinie 9 wieczór
Podpisy Antoni Żurek, Antoni Jurczak, Stanisław Kalafut

10 listopada 1918 roku na dworzec główny w Warszawie z Berlina przybywa Józef Piłsudski, zwolniony z więzienia w Magdeburgu. 11 listopada Rada Regencyjna przekazuje zwierzchnią władzę nad wojskiem brygadierowi Józefowi Piłsudskiemu. Następuje rozbrojenie niemieckiego garnizonu stacjonującego w Warszawie. 12 listopada Rada Regencyjna powierza Józefowi Piłsudskiemu misję utworzenia Rządu Narodowego. Józef Piłsudski zostaje Naczelnym Wodzem. 14 listopada 1918 roku następuje rozwiązanie się Rady Regencyjnej i przekazanie zwierzchnictwa nad państwem Józefowi Piłsudskiemu, który, przyjmując tytuł Tymczasowego Naczelnika Państwa, zmienia nazwę Królestwo Polskie na Republika Polska.

Polska niepodległa – marzenie podczas trwającej 123 lata niewoli – stała się faktem.

Uczestnicy spotkania śpiewają hymn narodowy przy akompaniamencie akordeonisty Karola Kiety, byłego stypendysty Funduszu Stypendialnego Almanachu Muszyny.

Na zakończenie wernisażu uczestnicy składają podpisy na dokumencie, który zostanie wmurowany w ścianę Muzeum Regionalnego „Państwa Muszyńskiego”, którego treść wykaligrafowała Krystyna Tomasiak.

Otworzyć 10 listopada 2068 roku

Jeszcze Polska nie zginęła,

Kiedy my żyjemy.

W stulecie odzyskania niepodległości uczestnicy otwarcia wystawy "Sto kolekcjonerskich eksponatów na stulecie odzyskania niepodległości" zgromadzeni w Muzeum Regionalnym "Państwa Muszyńskiego" ślą serdeczne pozdrowienia mieszkańcom ukochanej przez nas Muszyny!

Muszyna 10 listopada 2018 roku